

Саджавка

Газета заснована у 2010 році

Частина Твого Світу

Село Саджавка Надвірнянського району, що на Івано-Франківщині

БЕРЕЗЕНЬ 2011 РОКУ №3(6)

НАКЛАД 200 ПРИМІРНИКІВ

email: info@sadzhavka.org.ua

СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Зима – це завжди випробовування на готовність до різних несподіванок та життєвих перешкод.

В останньому місяці наша увага в основному була зосереджена на забезпеченні належного теплопостачання до об'єктів комунальної власності. До переліку проблемних об'єктів потрапили: дитячий дошкільний заклад «Дударик» та будинок культури. Опалення тут уже встановлене, але його потрібно підключити до електромережі. З оптимізмом дивимось на вирішення цього питання. В лютому на території сільської ради перебувала районна депутатська комісія. В робочому порядку були відзначені позитивні сторони нашої роботи та звернено увагу на окремі проблемні її ділянки.

На черзі стоїть питання про ремонт шкільного спортзалу, що є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу, однак не відповідає санітарно-гігієнічним нормам. Впевнений, що завдяки ініціативі директора школи Івана Кузьміна, який є депутатом районної ради, цю справу також буде вирішено.

У районі розробляється програма вивозу і утилізації сміття, впровадження якої на території села є одним із пріоритетних наших завдань.

Традиційно в березні українці вшановують свого генія Тараса Шевченка. Цього року ми відзначаємо 197 років з дня народження поета і 150 - від смерті Кобзаря. Хтось із відомих людей сказав, що «Кобзар» Т. Шевченка та «Біблія» повинні стати настільними книгами українців. Будемо сподіватися, що ці слова будуть першоосновою для нашого майбутнього.

Сільський голова Михайло Христан

Часопис "Саджавка" запрошує своїх читачів до співпраці. Ваші дописи можуть доповнити та збагатити інформаційну палітру нашого видання. Матеріали можна залишити у сільській раді або відправити на електронну пошту info@sadzhavka.org.ua

ШЕВЧЕНКОВА ВЕСНА

Цієї весни виповнюється 197 років з дня народження Тараса Шевченка та 150 років від його смерті. Ці дві дати творять єдині Шевченківські дні пам'яті.

Художник, поет, національний бард України Тарас Шевченко народився 9 березня 1814 року в Моринцях Київської губернії. Він народився кріпосним. Будучи підлітком, став сиротою і виріс в бідності. Коли Тарасові було 14 років, його господар Енгельгардт узяв його на роботу в будинок. Тарас подорожував з ним до Вільнюса і до Санкт-Петербурга. У Вільнюсі Тарас вперше почув іноземні мови: литовську, російську та польську і побачив людей, яких звільнили господарі. Коли Енгельгардт відмітив, що у хлопчика є здібності до малювання, то віддав його на навчання художникові Ширяєву на чотири роки.

В цей час молода людина зустріла своїх земляків Зоценко, Гребінку, Григоровича і Венеціанова, вони показали його роботи відомому російському художнику Карлу Брюлову. Роботи Шевченка вразили Брюлова, і він вирішив допомогти йому. Брюлов намалював портрет російського поета Жуковського і виставив його на продаж. За ці гроші він купив в Енгельгардта свободу Шевченка у 1838 році.

Шевченко вступив до Академії мистецтв в Санкт-Петербурзі і там став учнем Брюлова. За свої роботи Шевченко був нагороджений трьома срібними медалями і згодом став академіком по гравіруванню. Під час навчання в Академії Шевченко зрозумів, що його головне покликання і справжня пристрасть — поезія. У 1840 році він опублікував свою першу збірку віршів «Кобзар». У 1841 році вийшла епічна поема «Гайдамаки», в 1844 році — балада «Гамалія».

Після закінчення академії Шевченко став членом Київської археографічної комісії. У 1846 році він увійшов до таємного Кирило-Мефодієвського братства. Це була таємна політична спілка, в 1847 році її розігнали, а Шевченко був арештований і висланий в спеціальний корпус до Оренбургу. Його позбавили права малювати і писати. 10 років заслання підірвали поетове здоров'я, і Тарас Григорович серйозно захворів.

В 1857 році Шевченка було звільнено,

але заборонено жити в Україні. Він змушений їхати до Санкт-Петербурга, де 10 березня 1861 року великий поет помер від хвороби серця. Поховали Шевченка в Санкт-Петербурзі та друзі виконали волю поета, яку він виразив в своєму «Заповіті», і перевезли його останки на гору Чернечу біля Канева.

Роботи Тараса Шевченка займають важливе місце в українській літературі та історії. Його літературна творчість складається із збірки віршів «Кобзар», драми «Назар Стодоля», двох дра-

матичних фрагментів, десяти невеликих романів, щоденника, автобіографії російською мовою і більше 250 листів.

Шевченко був видатним поетом і прекрасним художником. Він написав 835 робіт, хоча відомо, що 270 робіт втрачено. У його колекцію також входить 150 портретів, 42 автопортрети, багато пейзажів, акварелей і гравюр. Шевченко став символом українського духу, української ідеї. Не одне покоління саджавчан виростило на творах та ідеях Кобзаря. В часи польського періоду Шевченкова поезія звучала в саджавських читальнях, його твори у виконанні наших предків оживали на сценах «Просвіти». Шевченкове слово допомагало боротися і виживати українській ідеї. Свідченням цього є навіть той факт, що в середині сорокових років, після бою в повстанській крівиці на Ділу було знайдено обгорілий, скроплений кров'ю саджавських повстанців «Кобзар».

На шану славному поету саджавчани встановили у січні 1990 року пам'ятник. Постамент височить на вході до шкільного подвір'я. Зустрічаючи щоранку наших школярів, ніби пророче до них промовляє:

*Учіться, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.*

Василь Герей

В НОМЕРІ Розраховуємо оплату за світло за новими тарифами ...стор. 2
Районна сесія ...стор. 2
Як і ми прощаємо винуватцям нашим ...стор. 3
Я це можу ...стор. 4

Березневий календар ..стор. 4
Безсмертна дочка Прометейя ...стор.5
Між добрими людьми ...стор. 5
Син краю рідного ...стор. 6
Нескоренна зв'язкова ...стор.7
Стара світлина ...стор. 8

Розраховуємо оплату за світло за новими тарифами

З 1 лютого введено в дію нові тарифи на електроенергію для населення. Відповідне рішення Нацкомісія регулювання електроенергетики України прийняла 13 січня 2011 року. Його особливістю є встановлення порогів споживання, при яких застосовуватиметься новий підвищений тариф. Дізнайтеся більше, як формується рахунок до оплати.

- Чи відбудуться зміни у порядку зняття показників лічильника електроенергії у зв'язку з введенням нової системи тарифів?

- Ні, порядок зняття показників електрولیчильника не змінюється. У випадку зняття показників електрولیчильників не в останній день місяця, фактичний обсяг споживання розраховується наступним чином: береться різниця показників електрولیчильника (тобто останній і попередній показники), ділиться на кількість днів між датами останнього та попереднього зняття. Так отримується середньодобове значення споживання електроенергії. Далі середньодобове значення множиться на кількість днів, що залишилися до кінця календарного місяця від дати останнього зняття показника в даному місяці.

Яким чином виставлятиметься рахунок до оплати за використану електроенергію при нових тарифах?

У лютому місяці кожен споживач отримає два рахунки Один рахунок міститиме нарахування за показниками лічильника та донарахування за середньодобовим значенням. Другий рахунок – на плановий платіж. У ньому враховується планове споживання за поточний місяць. При

цьому до обсягів електроенергії, що менше встановленого порогу, застосовується стара ціна, а до обсягів, що перевищують встановлені ліміти, – нова. Нагадаємо, для побутових абонентів, які використовують електроплити і електроопалення, ця межа складає 250 кВт/год., для всіх інших споживачів – 150 кВт/год. в місяць.

Приклад розрахунку за показниками лічильника, враховуючи нові тарифи з 01.02.2011 р.

Маємо зняті показники лічильника:

- 15.12.2010 року - 1840 ;

- 20.01.2011 року - 2000.

Споживач отримає два рахунки:

1. Рахунок, що містить нарахування за показниками лічильника та донарахування за середньодобовим значенням:

- спожито за показниками за період з 15.12.10 р. по 20.01.11 р.:

$2000 - 1840 = 160$ кВт/год.

Вартість:

$160 \text{ кВт/год.} \times 0,2436 \text{ грн.} = 38,98 \text{ грн.}$

- нарахувано за середньодобовим значенням за період з 20.01.11 по 01.02.11 : 49 кВт/год.

Середнє нарахування визначається наступним чином:

- обсяг споживання по показниках (160 кВт/год.) ділиться на кількість днів, за які було знято показники, тобто за період з 15.12.10 по 20.01.11. (36 днів) і множиться на кількість днів, за які необхідно провести донарахування з 20.01.11 по 01.02.11 (11 днів). $160 / 36 \times 11 = 49$ кВт/год.; $49 \times 0,2436 \text{ грн.} = 11,94 \text{ грн.}$

Вартість: $49 \text{ кВт/год.} \times 0,2436 \text{ грн.} = 11,94 \text{ грн.}$

Всього до оплати: 50,92 грн. з ПДВ

2. Рахунок на плановий платіж :

Планове споживання на лютий 2011 р. 192 кВт/год.

Величина оплати по плановому платежу розраховується наступним чином:

$150 \text{ кВт/год.} \times 0,2436 \text{ грн.} = 36,54 \text{ грн.}$

$192 \text{ кВт/год.} - 150 \text{ кВт/год.} = 42 \text{ кВт/год.}$

$42 \text{ кВт/год.} \times 0,3168 \text{ грн.} = 13,31 \text{ грн.}$

$36,54 \text{ грн.} + 13,31 \text{ грн.} = 49,85 \text{ грн.}$

До оплати 46,85 грн. з ПДВ.

Обленерго

Майте на гадці

Територію Саджавської сільської ради обслуговує дільничний інспектор Надвірнянського РВ УМВС лейтенант міліції

Рубінський Андрій Миколайович.

У разі необхідності ви можете зателефонувати за такими номерами: **2-24-01** або **102**. Також у випадку крайньої необхідності скористайтесь засобами мобільного зв'язку, зателефонувавши дільничному інспектору за номером: **097-143-49-53**

18 березня відбудеться четверта сесія обласної ради

2010 рік за пріоритетними напрямками буде відпрацювання стратегії економічного та соціального розвитку території області до 2015 року.

На сесії також йтиме мова про програму соціально-економічного та культурного розвитку області на 2011 рік, регіональну цільову програму розвитку туризму в області на 2011-15 роки, про стан законності в області за 2010 рік. Сесія розгляне майнові та інші питання.

Життя-буття

В цьому році в селі Саджавка народилось 9 малят, померла така ж кількість людей. Жодного шлюбу не зареєстровано.

Минулого року в нашому селі народилось 50 осіб, померло - 35. Кількість фактів реєстрації шлюбу на території Саджавської сільської ради сягнула 27.

Василь Іваночко

20 березня
о 14 ⁰⁰ год. заплановане засідання сесії Саджавської сільської ради

Районна сесія

10 березня відбулася сесія Надвірнянської районної ради. У роботі сесії брали участь 56 районних депутатів під керівництвом Василя Поповича, а також депутати обласної ради Володимир Хопта, Арсеній Сідаш, Ігор Івасюк. Робота сесії розпочалася вшануванням хвилиною мовчання пам'яті Тараса Шевченка у день його 150-ї річниці смерті.

Депутат Андрій Карманський (Верхньомайданський виборчий округ №7) адресував керівництву РДА запит, який стосується звернення ОДА щодо подачі заяви та субвенцію з Держкомбюджету на добування підвідного газопроводу Надвірна – Ланчин, що дозволить догазифікувати населені пункти: Верхній Майдан, Красну, Ланчин та розпочати газифікацію Білих Ослав, Чорних Ослав та Чорного Поток. Депутат, голова РДА Володимир Калічко зазначив, що це питання перебуває у полі зору ВАТ «Укрнафта».

Сесія підтримала звернення Верховинської районної ради до Президента України, Прем'єр – Міністра України, Міністра палива та енергетики України щодо перегляду постанови НКРЕ від 13 січня 2011р., що створила передумови, за якими понад 70 відсотків абонентів за використану електроенергію сплачуватимуть згідно підвищених тарифів.

Роман Христан

Як і ми прощаємо винуватцям нашим

*«Немає гріха який не прощається,
крім гріха нерозкаяного».
Преподобний Ісаак Сирін.*

Неділя перед постом називається Прощенною. В цей день православні християни намагаються помиритися з усіма, з ким виникли якісь суперечки чи непорозуміння. Для чого? Бо саме під час цього посту найбільше людей намагається очистити свою душу від гріхів: щирим покаанням, посиленими молитвами, а особливо добрими справами у ставленні до тих, кому заподіяли якусь шкоду чи образили. У цей час душа говорить з нами як найстрогіший суддя – тихим голосом совісті і стає гострою потреба просити прощення і прощати... З прохання про прощення починається наше покаання. І, навпаки, без покаання неможливо висловити це прохання.

Сповідь, Покаання, Навернення, Прощення... Це видимі знаки невидимої Ласки Божої – це дар Божого Всепрощення, який Господь подає людині щоразу, коли вона у покорі визнає свої провини.

Господь через своїх посланців-пророків постійно закликав до покаання: «Обмийтеся, станьте чистими; перестаньте чинити зло! Навчіться добро чинити; шукайте правди, захищайте пригнобленого, обороняйте сироту, заступайтеся за вдову!.. – і тоді, говорить Господь, – коли б гріхи ваші були, як багрянця, вони стануть білими, як сніг...» (Іс. 1, 16-19).

Істинне покаання полягає в тому, щоб не тільки визнати гріхи, але також не повертатися до попередніх злих діл, проводити своє життя в безперервному його виправленні і пам'ятати, що не існує такого гріха, який би не зміг пробачити нам всемогутній, милосердний і люблячий Господь – лише б наше покаання було щирим і повним.

Ми, так би мовити, по-земному оцінюємо прощення людини Богом. Тому нам важко збагнути, як Бог одночасно може бути справедливим і таким, Який прощає, Спасителем і таким, Який карає. Але ми всі потребуємо прощення гріхів. "Коли ми кажемо, що гріха не маємо, то ми самих себе обманюємо, і правди в нас немає" (1 Ів. 1, 8). Кращі моменти релігійно-морального просвітлення, як в окремих людей, так і в цілих народів, пов'язані з покаанням і прощенням гріхів. З великими внутрішнім покаанням праведники переживали раніше вчинені гріхи. У царя Давида весь час перед очима був його важкий гріх через Вірсавію (2 Цар. 11, 27). Апостол Павло не переставав з жахом згадувати про свої гоніння християн (1 Кор. 15, 8-9). Апостол Петро до самої смерті кожної ночі заливався сльозами,

оплакуючи своє відречення від Христа (Мт. 14, 72). Закхей був готовим половину свого маєтку роздати бідним і скривдженим ним винагородити вчетверо (Лк. 19, 2-8). Ці приклади показують, що той хто не приступає до спасительних покаання і прощення може почути про себе те, що було сказане Господом Ісусом Христом про грішних галілеян: «Якщо не покаєтесь усі, так само загинете» (Лк. 13, 3). Сьогодні я хочу звернути увагу на найважливішу умову прощення гріхів: коли хочемо, щоб простилось нам, маємо простити самі. Кожному, хто б заподіяв нам навіть найбільше зло. Повірте, я знаю, що зробити це буває неймовірно важко, іноді, на нашу думку, неможливо. Але це прощення потрібне не нашому ворогові, а нам. В молитві "Отче наш..." є такі слова: ...і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим" ... Як ми — так нам.

Той, хто нас образив, не стільки принесе біди самою образою, скільки ми її принесямо собі злістю, ненавистю, помстою, непростенням. Зрозумівши це, Д. Карнегі писав: "Коли ми ненавидимо ворогів наших, ми даємо їм владу над нами, вони впливають на наш сон, апетит, кров'яний тиск, на наше здоров'я і на наше щастя. Наша ненависть їм не шкодить, але наші дні і ночі перетворює на страхіття". Мабуть, всі погодяться з цими словами. То ж у ці святі дні спробуймо помиритися з усіма. Буде нелегко, але якщо попросити у Бога допомоги на цю святу справу — у нас все вийде. Христос сказав: "Бла-

женні миротворці, бо вони синами Божими назвуться". Давайте будемо намагатися бути зарахованими до дітей Божих. Бо всі ми перед кимось бувасмо винні: діти перед батьками, чоловік перед жінкою чи жінка перед чоловіком, сусід перед сусідом і т.д. Коли ми щиро покаємося і простимо гріхи ближнім нашим, то відступить темрява з нашого життя. Ми побачимо все у Божому світлі, дамо можливість Господу бути разом з нами, охороняти нас, підтримувати і осяпати своєю милістю. Він знає нашу неміч і не дивується нікому, хто впав у гріх, але дивується, коли людина не встає з гріха, коли їй подобається залишатися в ньому.

Вступаючи в період Великого посту, спробуємо, браття і сестри, стати терпимими для оточуючих, а якщо вистачить на те сил, то і добрими супутниками один одному. Прощення гріхів передбачає Закон Євангелія, це веління Самого Господа: «Якщо ви, — говориться у Святому Письмі, — прощатимете людям їхні провини, то і вам простить Отець ваш Небесний, а якщо не прощатимете людям провин їх, то і Отець ваш не пробачить вам провин ваших» (Мф. 6, 14-15). «Отже, — хочете бути прощеними — прощайте; бажаєте, щоб Вас любили — любіть; хочете бути не скривдженими — не кривдьте інших. Тільки у взаємному смиренні, взаєморозумінні і всепрощенні можливо для людини знайти душевний мир і ступити на шлях покаання, наближаючись і поєднуючи себе з Богом.

Отець Мирослав Хімейчук

Я це можу

“Дійсне вміння прощати — це міст, пройшовши яким, ми визволяємося від відчуття провини і страху, і який дозволяє нам відчутти рай на землі”

Г. Ямпольський

Твір з таким епіграфом я хочу запропонувати увазі читачів. Він створений з учнівських висловлювань на тему «Прощення в моєму розумінні». У рамках проекту з християнської етики «Що дає людині прощення?» оголосили конкурс на кращий твір, на який було подано більше 60 робіт. Переможцями конкурсу стали: Моргун Аліна (5-А), Якуб'як Марія (5-А), Михасюк Оксана (7-Б), Ясінчук Христина (7-А), Вівчарик Ірина (8-Б), Ягнич Надія (8-А), Чехович Іванна (9-В). Їхні твори надруковані у шкільній газеті «Форум».

Багато цікавих думок прозвучало і в творах інших учасників, зокрема: Лисак Ірина (8-А), Пігаря Василя (5-А), Михасюк Юлії (8-А), Мандзюк Мар'яни (5-Б), Грицюка Олексія (5-А), Павелюк Тетяни (5-А), Кузьміна Івана (8-А), Джигричюк Надії (7-Б), Чехович Романи (7-Б), Христан Віти (8-А), Чайковської Марії (8-Б), Шкарпович Христини (8-Б). З їхніх висловлювань я і «сплела» твір.

- Багато наших думок, висловлювань і дій далекі від любові. Прагнути досягти внутрішньої рівноваги, повинні б бути послідовними у тому, що думаємо, говоримо і робимо. Часто чуємо про екологічне забруднення. Але чи не більш небезпечно забруднення духовне? Саме зараз, як ніколи, потрібні людям такі якості як любов до ближнього, повага, чуйність, почуття людської гідності, обов'язку, відповідальності, вміння прощати.

Вміти пробачити іншим — це вияв милосердя і вихованості. Помста породжує і примножує зло. Роздмухуючи образу, ми ведемо нескінченний діалог з кривдником. Будуємо плани помсти, і тим самим плекаємо негативні емоції. А вони рано чи пізно відбиваються на оточуючих нас людях і бумерангом з потрібною силою повертаються до нас.

Часто стикаємося з тим, що когось образили, ударили, осудили, насміхались... Чи просимо вибачення? Чи ми, люди, вміємо прощати, коли нам щось зле заподіяли? В Бога ми просимо прощення для себе, а самі прощати не можемо.

Пригадується притча про Блудного сина, яку розповідав Ісус Христос. Син заподіяв батькові глибоку рану, покинувши його, розтративши майно. Повернувся зі сло-

вами: «Проґрішився я, отче, проти неба та супроти тебе... Недостойний я вже зватися сином твоїм...» Батько з радістю його прийняв. Наказав рабам своїм принести найкращу одягу, заколоти вгодване теля для сина. Справжня любов — це вміння прощати. Не просто на словах простити і забути: всім серцем своїм прощати і ніколи не тримати образи на кривдника. Ставиться до інших так, як би ти хотів, щоб ставилися до тебе. Іноді ми захоуємо образу глибоко в серці: гніваємося, не розмовляємо. Але у Святому Письмі сказано, що людина повинна пробачити своїх кривдників, ворогів, і ніколи не відповідати злом на зло. Христос простив не тільки тих, хто розпинав його, але й просив за них Отця свого Небесного: «Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять».

Прощення — це боротьба з собою. Коли вирішуєш пробачити чи ні, на душі неспокоїно, відчуваєш страх, докори сумління. Людина, яка образила, також переживає. А може вона образила ненавмисне? Можливо, це випадковість, а ми не

хочемо пробачити її? А як простиш, відразу стає радісно і приємно обом. Щастю просто немає меж. Навіть не віриться, що ключ до цього щастя — прощення. Часто гордіня стоїть на заваді такому щастю.

Для мене прощення — це подвиг. Все можна легко зробити, лише не простити. Але тепер знаю: простити — це значе собі сказати: «Я це можу і зроблю. Знайду в своїй душі силу волі та вогник любові до свого ближнього. Зроблю крок назустріч і промовлю: «Прости!»

Так розмірковують наші діти. Думаю, в час Великого посту і нам, дорослим, варто задуматися над своїм життям: Бог не запитає тебе, яким автомобілем їздив, але скількох людей ти підвіз...

Бог не запитає тебе, яку площу мав твій дім, а скількох подорожніх ти в ньому прийняв...

Бог не запитає тебе, як ти одягався, а спитає, скількох людей ти зодягнув...

Бог не запитає, скільки грошей ти заробляв, але яким способом...

Бог не запитає, яку посаду ти займав, але чи працював чесно і сумлінно...

Бог не запитає, скільки ти мав приятелів, але для кого з них був приятелем ти...

Бог не запитає тебе, в якому оточенні ти жив, але як ти ставився до своїх сусідів...

Бог не запитає тебе, скільки разів ти говорив правду, але запитає, скільки разів ти збрехав...

На щастя, Бог — люблячий і милосердний — бажає пробачити всі наші гріхи!

Катерина Гелемб'юк

Березневий календар прикмет

Якщо **9 березня (Предтечі)** випаде сніг, то й Великдень буде холодний.

13 березня народиться молодий місяць. Якщо цього дня буде дощ, то й усе літо буде мокре.

Якщо на **Явдохи (14 березня)** вітер із теплою краю, то буде гарне літо і навпаки.

А як на Явдохи гарна сонячна погода, то буде цей рік добрий урожай на картоплю і на коноплі.

Якщо вода капає зі стріхи, то ще довго буде холодно.

Під Явдоху місяць-молодик із дощем - бути літу мокрому.

Явдоха з дощем - буде літо тепле й мокре.

На Явдоху погоже - все літо пригоже. Який вітер на Явдохи, такий буде і на Покрову.

Які Явдохи, таке й літо: теплий вітер - на мокре, вітер із півночі - на холодне, крутитиме млини - так крутитиме снопи в полі; якщо повіє із заходу, то добре ловитиметься риба, коли ж зі сходу - плодитимуться бджоли, а з півдня - врожайний на хліб рік.

Явдоха красна - вся весна красна, на огірки врожай. На Явдоху сніг - на врожай.

Як на Явдокиї та на Олексу тепло та ясно - на врожай.

На Явдокиї замічай: як буде сонячно, то добре на пшеницю буде.

Якщо на Явдохи день сонячний - вродить пшениця, а похмурий - просо і гречка.

Якщо на Явдокиї біля порога калюжі води, то пасічники купатимуться в меду.

Якщо курка на Явдоху нап'ється води, то на Юрія вівця напасеться.

15 березня — Федота.

На Федота замете — довго трави не буде.

Яка середина березня, таке й літо: дме теплий вітер - і літо буде тепле й мокре, якщо ж холодно і вітер з півночі - буде й літо нікудишне.

18 березня — Конона-городника.

Якщо на Конона гарна погода - влітку градобиття не буде.

22 березня — Сорок святих.

Якщо в цей день тепло, то стільки днів утримається гожа днина, а холодно - бути сорока морозам.

Коли хмарно і мороз, то скоро буде тепло і можна сіяти.

Яка погода на Сорок святих, така буде й у Петрівку.

Дружно тане сніг - до активної повені й буйних трав.

На Сорок святих погода, то на гречку урода.

Яка погода буває на теплому **Олексі (30 березня)**, то така і на Великдень буде.

Якщо на теплому Олексі бджоли зроблять перший обліт, буде добрий медозбір.

Впорядкував Василь Герей

Безсмертна дочка Прометея

*І слово уста мої німії оживило,
І я вчинила диво...*

*Я збагнула,
Що забуття несуджено мені.*

Леся Українка

Автором цих пророчих слів є людина, яка в імені своїм вищим повелінням прославляла Україну.

25 лютого 140 років тому в Новограді-Волинському народилася Лариса Петрівна Косач, щоб стати для світу Лесею Українкою.

І справді, їй не судилося забуття, тому, що кожним словом, кожним променем думки, кожним боєм живе вона в душі нашого народу.

Тендітна жінка з сумними очима і душою Прометея. Звідки в неї та сила, той дух непоборний? Великі поети завжди є незвіданим дивом. Хто хоче пізнати життя славної дочки України, повинен читати її твори. Кожній своїй героїні Леся віддала часточку своєї душі. А ту силу духу, мужність дала їй безмірна любов до свого народу. Леся не вагаючись, вступила до лав борців за найвищі людські цінності: рівність, братерство, волю, за які гинули впродовж століть найкращі, найсильніші не тільки в Україні, а всюди, де не корилося неволі.

Спокою не давали їй страшні незагойні рани на лоні України, бо кликали її «брати... вбогі, закуті в кайдани, бо сором мовчки гинути й страждати».

Безсмертна іскра Прометея запала глибоко в її серце і розгорілася ясным вогнем. І як відблиск цього вогню світ пізнав творіння української поетеси, пройняті філософськими роздумами про людину, про нове суспільство, «як світ новий із старого збудувати?». Недарма Франко назвав цю молоду дівчину «чи не одиноким мужчиною на новочасну соборну Україну».

Леся багато читала і, ведучи тридцятилітню війну з хворобою, в домашніх умовах оволоділа німецькою, французькою, англійською, італійською, польською, болгарською, грецькою та латинською мовами. Особливо вражало Лесине знання історії. Вона так глибоко поринула в цю велику науку, що у віці 19 років написала підручник з історії «Стародавня іс-

торія східних народів» для своїх молодших сестер. І цей підручник виявився настільки досконалим, що за ним навіть певний час навчалися діти в українських школах у двадцятих роках ХХ ст.

Шукаючи рятунку від тяжкої недуги, Леся Українка змушена була багато подорожувати. Та найбільше ранило її серце невільне становище рідного народу.

Зневажалось українське слово (Валуєвський циркуляр, 1863р.) заборонялася українська книга (Ємський указ, 1876р.). В листі до Михайла Павлика вона писала: «Сама думка про це тюремне життя сушить моє серце. Я не знаю, що буду робити. Не знаю, як хто, а я не можу терпіти мовчки тюремного життя».

Бо в самій в душі горіло могоче полум'я любові до людей, до рідного краю, ясніла сильна віра в краще майбутнє:

До ясної надії прориваюсь,
Що я хоч здалеку побачу волю,
Що хоч мій син, онук, найдальший правнук,

Такого часу діжде, як і слово,
Ганебне слово «раб» зі світу зникне, -

Ці пророчі слова заявляє у творі «В катакомбах» і ім'я – сонячне і ласкаве – Леся Українка від неньки-України. І ми вклонімося мудрій і добрій матері Олені Пчілці. Ім'я донечки стиха мовлене маминими устами, прозвучало на цілий світ і пішло у мандрівку століть з печаттю духу України.

З нагоди 140-річчя з дня народження Лесі Українки в Саджавській ЗОШ І-ІІІ ст. було проведено літературно-музичну компози-

цію «Довго ширими цими устами до людей промовлятиму я».

Оживали літературні образи Лесиної поезії у виконанні Томащук Світлани (8-Б кл.), Палійчук Марії (8-Б кл.), Тороус Марії (4 кл.), Мельник Марії (6-Б кл.), Гонтарюка Дениса (6-Б кл.), Ягнич Мар'яни (5-Б кл.), Стефуняка Віталія (5-Б кл.).

Глядачі насолоджувались постановками з драми «Лісова пісня», де роль Мавки виконувала Кузьмин Діана (9 кл.), а Лукаша – Паска Тарас (11 кл.).

Найменші учасники дійства були учні 3-Б класу. Вели урочистості Джигринюк Надія та Христан Іван (8-Б кл.).

Оксана Мацько

Між добрими людьми

О мій Боже! З глибини моєї душі віддаю поклін Твоїй безмежній Величі. Дякую Тобі за ласки й дари, що ними Ти наділив мене і моїх близьких людей.

Йшов 1946 рік. Дуже тяжкий рік для українців - все вбите, все спалене, ворог лютував. А я, залишившись з мамою, сама, без нічого поїхала в Івано-Франківську область шукати роботу, яку я дуже любила. Тут я зустріла свою рятівницю учительку Параску Олексіївну Голіней, яка підказала, що в її селі у школі є вільне місце. Село Саджавка розташоване над річкою Прут, дуже красиве, але зруйноване ворогом. Жила я на квартирі в

дяка Кузьмина Михайла. Люди добрі, гостинні. У школі мене прийняли дуже гарно, особливо приємно повелась директорка Хандусенко Тетяна Мефодіївна, дала мені дві ставки,город і підтримувала духовно. А ми з мамою ще підробляли: шили, вишивали.

Протягом усього часу я старалась,щоб наші діти вчилися і здобували знання. Є такі мої вихованці, якими я горджуся:Кузьмин Іван – директор школи, Христан Марія Василівна – завуч школи, Христан Галина Петрівна – бібліотекар, Федорчук Параска Іванівна – фельдшер, Янчій Роман Іванович – професор, доктор наук,Гонтарук Марія Юрївна і багато інших.

Емілія Петрівна Кузьмин

С И Н К Р А Ю Р І Д Н О Г О

Його принесли лелеки. Так можна сказати про первістка в родині Дмитра і Параски Сербенюків. Михайлик народився 28 березня 1923 року. Передалась йому, напевно, і лелека доля, бо в подальшому довелося покинути рідну Саджавку, скитатися світами. Потім довгоочікуваний приїзд у рідне село і знову повернення за океан.

У 1929 році Михайлик іде в перший клас Саджавської школи, де навчається до шостого класу, а в сьомий ходить у Іванівці через брак приміщення. З трепетом згадує свою першу вчительку та своїх однокласників. Серед них були: Михайло Сербенюк (двоюрідний брат), Іван та Микола Тороуси, Василь Пеньківський, Володимир Христан, Федір Якуб'як, Василь Андрушко «Клевчик», Іван Півторак «Бігун», Василь Грицюк «Чумак», Яків Мельник «Шувар», Михайло Палійчук «Чуб», Іван Федорчук «Жук», Данило Кухтар «Богун». Це були близькі друзі з шкільної лави, друзі, яких об'єднувала «Просвіта», товариство «Каменярі», драматичний гурток, юнацька ОУН.

Після закінчення школи Михайло Сербенюк поступає на навчання до торговельної школи в місті Коломиї. Саме в цей час батьки розпочинають будівництво нової оселі і потрібна була допомога по господарству, тому Михайло змушений відкласти своє навчання.

Та життя готувало більш радикальні зміни. Наприкінці 1938 року польська влада закриває дві існуючі в селі читальні, закривається «Просвіта». Та справу нищення всього українського довершила радянська влада, що встановилась з вересня 1939 року. Були закриті всі існуючі українські організації та товариства, почалися арешти та гоніння на свідомих людей.

Михайло продовжує працювати на батьківському господарстві.

Біда підкралася і до їхнього обійстя. Весною 1941 року за загадкових обставин

Михайло втратив батька. Розкрити таємницю смерті йому не вдалося, бо слід вів до застінок НКВС. Хмари згущувалися, життя писало свої сторінки темними кольорами. На зміну червоному окупантові прийшов брунатний. В селі створюються самооборонні куцові відділи (СКВ). Михайло Сербенюк, як член ОУН, відбув короткий військовий вишкіл і був призначений бойовиком СКВ.

28 червня 1944 року Сербенюк потрапляє під мадярську облогу. Тоді всіх затриманих доправили до містечка Делятин. Саме тут він змушений був зголоситися до дивізії «Галичина». Всіх новобранців дивізії забрали на військовий вишкіл, що проходив на перших порах у передмісті Нойгамера. Після кількох місяців вишколу рекрутів переводять у саме місто, де ще після трьохмісячного вишколу новобранцям видають уніформу і відправляють до міста Чатса (Словаччина). Бойовий шлях Михайла Сербенюка у дивізії пролягає через Словаччину, Югославію та Австрію. Так дивізійник Сербенюк опинився під мурами Фельбаху, де дивізія вимушена була здатися англійцям. Сербенюк оминув полону бо перейшовши Альпи потрапив до Німеччини. В англійській зоні відшукує український табір біля містечка

1984р.

Галендорф, куди і був прийнятий. Після кількох місяців таборового життя Михайло зголошується до школи, де після підготовки його приймають у третій клас гімназії. Не зупиняючись на досягнутому, Михайло у міжчасі закінчує шоферські курси.

Весною 1947 року Сербенюк виїжджає до Англії, де протягом трьох років працює у фермера. Жив у таборі «Кіргби», такі були умови контракту.

Не полишав Михайло і своєї громадської позиції. Він був активним в організації «Союзу Українців у Великій Британії»,

осередку «Спілки української молоді», «Братства дивізійників», «ОУН-р».

Сербенюк посідав ключові пости у вищезазначених організаціях. Громадська робота виснажувала, але давала добрі результати. В Англії Сербенюк мав нагоду зустріти і своїх земляків, саджавчан-дивізійників: Василя Щербатюка, Дмитра Джигринюка, Івана Тороуса, Володимира Христана, Петра Кухтара.

Ще були зустрічі з подружжями Стецьків, президентом УНР у екзилі Левицьким, Іваном Багряним. Прилучився Сербенюк і до Організації Філії «Антибільшовицького блоку народів».

Весною 1954 року Михайло Сербенюк переїздить до Канади в місто Гамільтон. По переїзді на нове місце проживання одразу долучається до роботи в українських організаціях, що на той час уже діяли. Працює на сталеварному заводі. Ще через чотири роки переїздить на проживання в місто Торонто в пошуках кращої роботи. В цей час він одружується з Катериною Дрозд, що родом з міста Барвінкове Харківської області.

В середині 60-х років на постійне місце проживання в Канаду приїхала мати Михайла. Та туга за рідним краєм, за рідною домівкою взяла своє і після двох років проживання на чужині вона повернулася в Саджавку.

Яскравим періодом у громадській роботі Михайла Сербенюка є організація та очолювання Гуцульського товариства ім. Юрія Переможця в м. Торонто. Своєю метою товариство ставило збереження

гуцульської культури, традицій та історії, а також видання «Історії Гуцульщини». Згодом на одному з Всегуцульських з'їздів товариства було утворено «Українське світове об'єднання гуцулів діаспори», в якому Сербенюк був заступником голови, аж до його самоліквідації. З січня 1985 року видавався журнал «Гуцульщина».

Вперше після багаторічної розлуки рідний край відвідав Михайло Сербенюк у 1990 році. Життя змінилось, Михайло відчув на всьому відпечаток радянської тоталітарної системи.

Для бібліотеки села Саджавки пан Сербенюк подарував більше півтисячі книг та журналів. Серед них: «Літопис УПА» (40 томів), «Історія України» М. Грушевського, «Історія Гуцульщини» М. Домашевського, твори Хоткевича, Лепкого, Самчука та багато-багато інших.

Михайло Сербенюк є одним з ініціаторів побудови Греко-Католицької церкви в с. Саджавка. Він збирав у діаспорі кошти для побудови цього храму і храму у м. Надвірні.

Перебуваючи у рідному селі, завжди цікавиться історичними, культурними та соціальними проблемами села. Болить душа за виховання сучасної молоді.

Василь Герей

Нескоренна зв'язкова «Зірка»

Юстина Василівна Гордєєва народилася 28 грудня 1923 року в сім'ї Василя і Палагні Джигринюків. Окрім неї, батьки виховували ще чотирьох синів: Михайла, Якова, Дмитра та Олексу. Дроте батько рано помер. Маленька Юстинка запам'ятала, як на похороні мама кинулася за труною в яму, бо не уявляла, як має далі вікувати з п'ятьма діточками.

Гірка удовина та сирітська доля змусила Юстину залишити навчання після четвертого класу початкової школи: потрібно було допомагати матері по господарству. Спробувала ходити до вечірньої — почувала там тільки вірші про Леніна та Сталіна. Аби здобути хоч якусь професію, навчилася шити. Іноді сама придумувала різні нові фасони одягу і задавала моду в селі. Та допитливий юний розум прагнув знань. Тож коли у Саджавці заснували першу читальню, як її називали, «Просвіту», Юстина стала її постійною відвідувачкою. Там перед сільською молоддю відкривався зовсім інший світ: тут читали Шевченка, Франка, Лесю Українку, ставили п'єси М.Старицького, М.Кропивницького, І.Карпенка-Карого, вивчали історію України «старого завіту», ще не перелицьовану на соцреалістичний лад. Крім того, «Просвіта» виховувала високу культуру поведінки: там не терпіли п'яниць та хуліганів.

Ю. Гордєєв та І. Федорчук

Тож не дивно, що саме тут в 40-х роках минулого століття і зародився повстанський рух в Саджавці. Ця молодь вже була свідомою того, за що вона бореться і чим ризикує.

Одного вечора Василь Пеньківський (повстанець Сич) зібрав дівчат-просвітянок і сказав: «Дівчата, хто хоче жити у вільній

Україні, вступаєте до УПА. Але пам'ятайте: доведеться йти на смерть і на муки, тому як котра не готова, може йти додому.» Юстина першою зробила крок вперед, за нею—ще троє дівчат. Решта рушила до дверей...

Проте дати згоду працювати в підпіллі було мало. Улівці вирішили випробувати молоду дівчину. Її брат Дмитро, також упівець, закопав у саду під кущем рожі два автомати і набої до них. Юстина повинна була перенести все це на другий кінець села—від Маковієвої аж у Брищі, де переховувалися повстанці. А це було доволі непростим завданням: в селі тоді стояли німці і за переховування зброї можна було поплатитися життям.

Допоміг акторський талант. Дівчина передяглася старенькою бабцею, замастила лице, зброю сховала у мішок з травою і, накульгуючи, рушила до лісу. Німці, що зустрічалися по дорозі, підсміювалися зі старої бабусі, проте не зачіпали і не питалися, нащо несе в ліс траву. А вдома мати вклякла перед образами і молилася до тих пір, доки дочка не повернулася додому...

Після цього Юстина отримала псевдо «Зірка» і повну довіру повстанців. Вона прийняла присягу і стала зв'язковою: носила штафети, грипси, їжу хлопцям, керувала цілим роєм дівчат. Але знайшовся зрадник, який виказав Юстину. Рік дівчина не ночувала вдома, переховувалася по чужих хатах, оборогах, над річкою, а в ніч на Покрову випав сніг по пояс. В надії, що ніхто не прийде в таку завірюху, Юстина залишилася вдома. На ранок хату оточили. Юстину, матір та молодшого брата Олексу вивезли в Сибір, на довічне поселення.

Звичайно, був суд, слідство, допити... Однак «Зірка» на всі запитання відповідала однаково: «Не знаю». В голові дзвє-

нили слова присяги: «Ні просьби, ні грозьби, ні тортури, ні смерть не приневолять тебе зрадити тайни»

Поселили їх в Омській області. Працювала Юстина в лісі—а куди подінешся в тайзі? Не одну дівчину дерево покалічило або і вбило. Юстину рятувала молитва. Та не важка робота—чужина гризла серце. Витримавши рік, Юстина з подругою Марією Янчій «Чайкою» вирішили втікати в Україну. Їх спіймали і дали три роки тюрми на крайній Півночі—порт Ігарка. Там також довелося працювати в лісі, сплавляти дерево по ріці. Сиділи дівчата разом з «блатними» і спостерігали їх іноді звірячу жорстокість...

Наступні десять років на поселенні мало відрізнялися від тюремних, хіба що конвою не було. Та ж важка робота в тайзі, та ж туга за Батьківщиною. Юстина вийшла заміж за такого ж поселенця, як і вона, Марка Гордєєва з Рівненщини, народила трьох дітей. А після смерті Сталіна заявила можливість повернутися додому. Вдалося це аж у 1960 році.

Проте і Україна не прийняла своїх дітей з розкритими обіймами. Протягом чотирьох довгих років родину Гордєєвих не хотіли приписувати—а навіщо в селі колишні політв'язні? Цю місяцю Юстина з дітьми переїжджала то в Рівне, то в Саджавку. Переїзди з'їли всі заощадження, так що інколи доводилося ділити між дітьми останній шматок хліба. Мати зазвичай вечеряла сльозами.

Після цих поневірянь настав відносний спокій. Сім'я нарешті побудувалася, підросли діти. Юстина шила людям, Марко їздив на сезонні роботи. Але біда не дрімала. У п'ятнадцять років важко захворіла донька Мирослава. Ускладнення після кору швидко звели її в могилу. Важке горе надовго накрило чорним крилом сім'ю. То була вже третя втрата: маленькі дівчата померли ще в Сибіру.

Старший син Василь пропав безвісти уже в 1996 році. Юстина Василівна доживає віку біля сина Ярослава. Тішиться внуками і правнуками, яких має аж шість. Багато років співала вона в хорі «Гомін», в репертуар якого внесла немало повстанських пісень

Побувала колишня зв'язкова і в Америці. Після проголошення незалежності її відшукав брат Дмитро, нині вже покійний. Юстина мала нагоду розповісти про свою долю українській діаспорі Сан-Франциско.

Як і багатьох політв'язнів, Юстину Гордєєву реабілітували. Та болить серце, що немає й досі порядку в нашій хаті. І досі вона живе Україною—не такою, як тепер, розшарпаною і поділеною, а тією, справді вільною, про яку розповідав їм повстанець Сич у далекі вечори 1943-го.

Мирослава Мельник

Стара світлина

Фотографія – збережена мить життя, зафіксована мить історії. В кожного з нас зберігаються в альбомах фотографії, випробувані часом. На одних бачимо знайомі, рідні обличчя, на інших – невідомі нам люди. Його величність Час затирає людську пам'ять, лише поживтіла фотографія живе своїм життям і своєю епохою. Та оживає вона тільки тоді, коли на ній впізнають тих, хто там зафіксований.

Тому часопис «Саджавка» започатковує рубрику «Стара світлина», в якій будуть друкуватися старі фотографії. Запрошуємо всіх читачів до співпраці. Якщо Ви маєте такі світлини, надрукуйте їх в нашому часописі і, можливо, Ви відродите історію.

Василь Герей

Світлина публікується вперше.

Якщо хтось впізнав людей на цьому фото, дайте нам знати.

ПОСМІХНІСЬ

Податкова пішла назустріч бізнесу. Бізнес кинувся хто куди. –

Ми з моєю жінкою зустрілись на дискотеці...

- Як романтично!

- Та куди вже романтичніше! Я то думав що вона вдома з дітьми!

-Мамо, а чого в тата так мало волосся?

-Бо він багато думає.

-А чого в тебе так багато?

-А ну не задавай дурних питань.

Жінка вночі тихенько встала з ліжка, пішла до комірчини, зламала дві вудочки, викинула дві банки з черв'яками, порізала на кусочки всю жилку, пробила надувного човна...

Потім тихенько повернулася в ліжку, солодко потягнулася і поклала голову на плече сплячому чоловікові.

Жити їй залишалось всього годину...

США оголосили про випуск першої партії американських доларів на російській мові

Жінки поділяються на дві категорії: ті, що добре вдягнені і ті, що добре що вдягнені.

Тато з сином гуляють навколо Московського Кремля.

- Тато? А для чого потрібна Кремлівська стіна?

- Щоб гади не лізли ...

Син, не зовсім зрозумівши, перепитує:

- А звідки? Зовні або зсередини? ...

- Уявляеш, у гідрометцентрі поставили новий комп'ютер!

- Ну і що?

- Тепер вони зможуть дізнаватися по годину через Інтернет!

Часопис «Саджавка» - незалежне інформаційне видання

При використанні наших публікацій, посилання на часопис «Саджавка» є обов'язковим. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори. Полеміка і дискусія, тільки на сторінках часопису. Редакція може не поділяти думки авторів матеріалу та залишає за собою право їх редагування.

НАШІ ВІТАННЯ

Виконком Саджавської сільської ради

щиро вітає з днем 8 березня прекрасну половину жителів нашого села!

Дорогі наші, любі, кохані, перед вами схиляєм чоло. Хай повік ваша врода не в'яне, розквітають любов і добро. Хай на цьому прекрасному світі щастя вам прибува без кінця, а з небес ніжне сонечко світить, зігріваючи милі серця.

Грицюк Параска Яківна

60 - уже позаду, стільки ж років є у майбутті.

Гарного здоров'я вам бажаємо, щоб не знали горя і біди.

Щоб будні та свята були веселі, нехай панує злагода в оселі.

Від сонця і людей - поваги і тепла, а від Господа - многая і благая літа.

З повагою діти та онуки